

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului
cu privire la efectuarea controlului privind aplicarea prevederilor
documentației de amenajare a teritoriului

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de hotărâre a fost elaborat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la efectuarea controlului privind aplicarea prevederilor documentației de amenajare a teritoriului este elaborat în vederea executării prevederilor art. 31 alin. (1) din Codului urbanismului și construcțiilor nr.434/2023. Totodată, proiectul este prevăzut în Planul național de reglementări pentru anul 2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.841/2024 (acțiunea 281).
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
În prezent, situația în domeniul controlului aplicării prevederilor documentației de amenajare a teritoriului reflectă o serie de probleme și provocări care impun intervenția autorităților competente pentru a asigura un cadru coerent și eficient de dezvoltare a teritoriilor. Aceste probleme se referă atât la lacunele legislative, cât și la deficiențele în aplicarea legislației existente, ceea ce afectează modul în care se gestionează amenajarea teritoriului la nivel local și național. Problemele care necesită intervenția statului și elaborarea proiectului de hotărâre pentru aprobarea Regulamentului cu privire la efectuarea controlului privind aplicarea prevederilor documentației de amenajare a teritoriului, sunt determinate de următorii factori principali: 1. Lipsa unui control eficient în procesul elaborării și după aprobarea documentației de amenajare a teritoriului, care va duce la minimizarea și/sau excluderea unor neconformități între proiectele inițiale și realitatea de pe teren. 2. Deficiențe în respectarea documentației de amenajare a teritoriului, un exemplu, fiind cazurile, când în pofida existenței unor planuri de urbanism, acestea sunt încălcate sau modificate fără respectarea procedurilor legale, iar autorizațiile de construire sunt emise fără a ține cont de documentațiile de urbanism aprobate. Astfel, intervenția prin procedura de control va identifica neconformitățile și ca rezultat, va crește considerabil gradul de responsabilitate în etapele parcurse, în procesul elaborării și aprobării documentației de amenajare a teritoriului.

3. Lipsa de transparență și de coordonare între autorități, deoarece, frecvent, autoritățile locale și centrale nu colaborează eficient în implementarea și monitorizarea reglementărilor de urbanism și amenajare a teritoriului. Acest lucru duce la adoptarea unor soluții de urbanism necoordonate, care nu țin cont de dezvoltarea sustenabilă a teritoriului. Intervenția factorului de control va spori interesul conlucrării în faze incipiente, pentru obținerea documentației conforme și evitarea ulterioarei atragere la răspundere.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Scopul prezentului proiect de hotărâre rezultă din necesitatea elaborării unei proceduri clare privind modalitatea de efectuare a controlului privind aplicarea prevederilor documentației de amenajare a teritoriului.

Conform prevederilor art. 31 alin. (1) din Codul urbanismului și construcțiilor nr.434/2023 (în continuare - Cod), controlul privind aplicarea prevederilor documentației de amenajare a teritoriului aprobate este efectuat de către Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică.

Totodată, este prevăzut că Regulamentul cu privire la efectuarea controlului privind aplicarea prevederilor documentației de amenajare a teritoriului se aprobă de către Guvern.

2. Subsidiar, evocăm faptul că art. 390 alin. (6) lit. e) din Cod prevede obligația Guvernului de a elabora actele necesare pentru punerea în aplicare a prevederilor Codului.

Proiectul de hotărâre va:

1. preveni sau minimiza un eventual impact negativ (direct, indirect sau cumulativ) al lucrărilor de construcții și/sau al activităților economice preconizate asupra mediului, sănătății populației, asupra patrimoniului natural, cultural și asupra monumentelor istorice și siturilor arheologice;

2. asigura aplicarea echilibrată și durabilă a prevederilor proiectelor de dezvoltare socială și economică;

3. asigura, faptul că, gestionarea teritoriului și a localităților se efectuează conform prevederilor documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism.

Proiectul de hotărâre este structurat în 4 capitole, care descriu subiecții controlului, scopul și condițiile de desfășurare a acestuia, termenii și condițiile ce vizează controalele efectuate și nemijlocit detaliază procedura de control, pentru asigurarea obținerii rezultatului clar, urmare a succesiunii măsurilor de control efectuate.

Pentru asigurarea transparenței și eficienței este reglementată procedura de control propriu-zisă, având ca finalitate întocmirea procesului-verbal de control, care este documentul confirmativ al controlului, unde se fixează respectarea sau nerespectarea prevederilor documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism,

acestea fiind temei pentru ulterioara atragere la răspunderea civilă, contravențională sau penală, după caz, a persoanei responsabile.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Nu au fost examinate.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Proiectul nu are impact asupra sectorului public.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Prezentul proiect nu are impact asupra bugetului de stat, deoarece nu prevede costuri directe referitor la implementarea proiectului de hotărâre și respectiv nu implică alocarea mijloacelor financiare suplimentare de la bugetul de stat. Controlul va fi efectuat de către Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică în limita bugetului aprobat al acestuia.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Prezentul proiect nu are impact direct asupra activității de întreprinzător, deoarece subiecți ai controlului sunt autoritățile publice centrale și locale.
4.4. Impactul social
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Nu este aplicabil
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil
4.5. Impactul asupra mediului
Proiectul are impact asupra mediului, întrucât unul din scopurile controlului privind aplicarea prevederilor documentației de amenajare a teritoriului, este prevenirea sau minimizarea unui eventual impact negativ (direct, indirect sau cumulat) al lucrărilor de construcții și/sau al activităților economice preconizate asupra mediului.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Proiectul va contribui la realizarea obiectivelor stabilite în vederea gestionării teritoriului și dezvoltării unui cadru urbanistic sustenabil și transparent.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Proiectul nu transpune acte juridice ale UE.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Proiectul de hotărâre va fi supus consultărilor publice și avizărilor/expertizărilor de către entitățile publice de resort, inclusiv cele implicate în implementarea hotărârii, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Astfel, în cadrul procesului de consultare, următoarele instituții vor fi vizate:

Avizare:

1. Cancelaria de Stat;
2. Ministerul Mediului;
3. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare;
4. Ministerul Energiei;
5. Ministerul Sănătății;
6. Ministerul Culturii;
7. Ministerul Afacerilor Interne;
8. Ministerul Educației și Cercetării;
9. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
10. Agenția Proprietății Publice (inclusiv Î.S. Administrația de Stat a Drumurilor și Î.S. Serviciul de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor și Construcțiilor);
11. Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru;
12. Congresul Autorităților Locale din Moldova;
13. Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică;
14. IP Oficiul Amenajarea Teritoriului, Urbanism, Construcții și Locuințe;

Expertizare:

1. Ministerul Justiției;
2. Centrul Național Anticorupție.

Totodată, în scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului poate fi accesat pe portalul web oficial al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și pe portalul guvernamental particip.gov.md, la următorul link:

https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13778

Subsidiar, proiectul de hotărâre a fost expediat prin demersul nr. 10-1025 din 27.02.2025, către Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, pentru avizare prealabilă. Urmare a avizării prenotate, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, prin demersul 1524/25 din 20.03.2025, a informat despre lipsa obiecțiilor și propunerilor.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de hotărâre va fi supus expertizei juridice și respectiv expertizei anticorupție în conformitate cu cerințele Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Rezultatele examinării expertizelor menționate vor fi reflectate în sinteza obiecțiilor și propunerilor.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Proiectul nu contravine legislației naționale.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Nu este necesar de întreprins măsuri suplimentare.

Secretar general

Angela ȚURCANU